

ویژگی‌های برجسته‌ی سبکی در موسیقی غزلیات قاسم انوار

واژگان کلیدی

* قاسم انوار

* غزلیات

* موسیقی درونی

* موسیقی بیرونی

و کناری

رحیم سلامت آذر * Rahim.salamatazar@Gmail.com

دکترای زبان و ادبیات فارسی

چکیده

سید معین‌الدین قاسم انوار معروف به شاه قاسم از مشایخ بزرگ اهل تصوف و از شاعران نیمه‌ی دوم قرن هشتم و نیمه‌ی اول قرن نهم به شمار می‌رود؛ شاه قاسم از جوانی شعر می‌سرود و شهرتی بهم زده و اشعارش زبانزد خاص و عام بود. او تألیفاتی به نظم و نثر به زبان فارسی دارد و جایگاه معنوی و عرفانی ویژه‌ای در زمان خود داشته است. زبان شعریش با توجه به سبک قرن نهم همان زبان عرفانی و عارفانه رایج در «سبک عراقی» است و دیوان اشعارش بیشتر در مورد وحدت وجود و اصطلاحات دینی و عرفانی است.

هدف از این پژوهش، بررسی موسیقی درونی، بیرونی و کناری غزلیات شاعر با استفاده از روش تحقیق تحلیلی- بسامدی و نشان دادن این مسئله است که موسیقی تا چه میزان بر نظم آهنگ شعر او تأثیر گذارده و اینکه قاسم انوار چگونه با استفاده از اوزان متنوع و ترفندهای بدیعی، معنی شعر را به خواننده القا کرده است. تحقیق بیانگر این مطلب است که شاه قاسم توانسته است با استفاده از شگردهای گوناگون موسیقی درونی، به کارگیری اوزان متنوع و خوش آهنگ، انتخاب واژه‌های زیبا و دلنشین، ایجاد تناسب، تکرار، هماهنگی آوایی واج‌ها و استفاده از انواع ایهام و دیگر آرایه‌های بدیعی بر روح خواننده اثر بگذارد و اشعار خود را دلنشین و دل‌انگیز جلوه دهد.